

משרד האוצר

צוות בריס

לרגולציה על שירותים פיננסיים

עו"ד יואל בריס

מאי 2016

משרד האוצר

שירותים פיננסיים

להסדרה

Middle-
Men

שירותי
תשלום

P2P

עם חשש
יציבות

אגודות
אשראי
וחיסכון

גמ"חים

ללא חשש
יציבות

נותני
אשראי

שירותי
מטבע

תכליות עבודת הצוות

1. הגנת הצרכן.
2. תחרות (הקטנת הריכוזיות).
3. יציבות משקי הבית.
4. יציבות המערכת הפיננסית.
5. מלחמה בפשיעה.
6. מניעת הלבנת הון.

משרד האוצר

שיקולי המפקח

מתוך הצעת החוק (ס' 3)

- יצירת סביבה אמינה, בטוחה ויציבה למתן שירותים פיננסיים בידי נותני שירותים פיננסיים, הפועלת בהתאם לכל דין;
- קידום עניינם של הלקוחות של נותני השירותים הפיננסיים;
- קידום התחרות בתחום השירותים הפיננסיים;
- עידוד חדשנות טכנולוגית ועסקית בתחום

משרד האוצר

נותני שירותי מטבע

- כ- 2,200 נותני שירותי מטבע רשומים.
- הערכה של כמאות נותני שירותי מטבע שאינם רשומים.
- בפועל: עיסוק במתן אשראי – תחום לא מפקח.
- הגדרת "שירותי מטבע" כוללת פעילויות בתחום שירותי
תשלום.

רגולציה היום

- יחידת הפיקוח על נותני שירותי מטבע (עובדים).
- חוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000.

**ההסדרה והפיקוח על שוק נותני שירותי
המטבע חסרים מאד וממוקדים בהלבנת
הון.**

אין פיקוח על שירותי אשראי לא מוסדי.

פתרונות

■ צוות ליכט

- רגולציה צרכנית-כלכלית
- העלאת רף רגולטורי שתוציא את הפעילות הלא-חוקית

פתרונות

■ כתב מינוי : צוות בריס

חברים בצוות - אג"ת, אגף שוק ההון, כלכלן ראשי, בנק ישראל, ייעוץ וחקיקה, רשות לאיסור הלבנת הון, רשות ההגבלים העסקיים, רשות המיסים, המועצה הלאומית לכלכלה, רשם התאגידים, רשם האגודות השיתופיות, רשות ניירות ערך:

- הקמת רגולטור חדש.
- מרחב הפיקוח של הרגולטור.
- מבנה הרגולטור החדש.
- יחסי הגומלין בין הרגולטורים בתחום.

משרד האוצר

שיקולי המפקח

מתוך הצעת החוק (ס' 3)

- יצירת סביבה אמינה, בטוחה ויציבה למתן שירותים פיננסיים בידי נותני שירותים פיננסיים, הפועלת בהתאם לכל דין;
- קידום עניינם של הלקוחות של נותני השירותים הפיננסיים;
- קידום התחרות בתחום השירותים הפיננסיים;
- עידוד חדשנות טכנולוגית ועסקית בתחום השירותים הפיננסיים;

מקטע ראשון

- הרגולטור החדש – מיקום וסמכויות.
- הגדרת השירות -
- מתן אשראי.
- שירות בנכס פיננסי.
- משטר של רישוי "רישיון בסיסי" או, "רישיון מורחב".
- פיקוח ואכיפה.

הרגולטור החדש

- מיקום: בתוך האוצר – עד להחלטה כללית על מבנה הרגולטורים הפיננסיים;
- רגולטור מודרני –
 - גמיש וחדשן בחשיבה הרגולטורית
 - ממוקד ויעיל
 - "חושב שוק" – תחרות וחדשנות
 - קשוב למגמות עולמיות בתחום הפיננסי

אשראי

"מתן אשראי" - מתן אשראי דרך עיסוק, למעט פעולות שקבע השר ולרבות העמדת מסגרת אשראי, בין השאר באחת מאלה –

(1) ניכיון;

(2) מתן אשראי אגב מימון רכישה או השכרה של נכס, למעט מתן אשראי כאמור לתקופה קצרה משלושה חודשים, או בסכום הנמוך מ- 50,000 שקלים חדשים + סמכות לשר לחריגים;

(4) ערבות;

(5) מתן אשראי עם שיעבוד בלא זכות חזרה (אפוטיקי – (non-recourse);

שירות בנכס פיננסי

“שירות בנכס פיננסי” – כל פעולה מהפעולות

המפורטות להלן, שאין בה מתן אשראי, הנעשית

דרך עיסוק* :

1. החלפה של נכס פיננסי בנכס פיננסי אחר, לרבות פידיון, פריטה, המרה, מכירה או העברה של נכס פיננסי ;
2. ניהול או שמירה של נכס פיננסי, לרבות באמצעות כספת.

*** לרבות בדרך של קיזוז.**

משרד האוצר

רישיון בסיסי או רישיון מורחב

רישיון מורחב	רישיון בסיסי	
תנאי לעיסוק <u>בהיקף פעילות נרחב</u>	תנאי לעיסוק.	מתי?
+ חובת התאגדות + דרישות למבנה התאגיד הרכב הדירקטוריון.	• יחיד • תאגיד	למי?
• מתן שירות בנכס פיננסי – 1 מיליון ש"ח. • מתן אשראי – מדורג לפי צבר האשראי במלש"ח (25-50 – 1; 50-100 – 2; 100 ומעלה – 4).	• מתן שירות בנכס פיננסי – 300,000 ₪. • מתן אשראי – 500,000 ₪.	הון מזערי נדרש
יושר ויושרה של מבקש הרישיון, ואם הוא יחיד – גם בעל השפעה בו		מהימנות

הגנות צרכניות

- איסור הטעיה לרבות בפרסומות
- איסור הפעלת השפעה בלתי הוגנת
- איסור התניית שירות בשירות
- איסור עיסוק ברוכלות
- הגבלות על מתן אשראי לקטינים ולחילים בסדיר
- גילוי נאות ועריכת חוזה בכתב
- בירור תלונות הציבור
- פירעון מוקדם -
 - לאפשר ביוזמת לווה – בחוק המוצע;
 - להגביל העמדה לפירעון מוקדם ביוזמת מלווה – בחוק הלוואות חוץ בנקאיות.

ממשל תאגידי

- היתרי שליטה – לבעלי שליטה (מבחן מהותי לשליטה).
- היתרי החזקה – לבעלי עניין
- הרכב הדירקטוריון וכשירות נושאי משרה (לרבות אי התנגדות של המפקח).
- Fit & Proper : מחזיקים, בעלי השפעה, נושאי משרה

משרד האוצר

מקטע שני – פיקוח על אגודות אשראי וחסכון וקופות גמ"ח

■ כמו במקטע הראשון:

- תכני פיקוח בסיסיים

- מדרג פיקוח:

- רישיון בסיסי

- רישיון מורחב

- פיקוח בבנק ישראל

משרד האוצר

מקטע שני – פיקוח על אגודות אשראי וחסכון וקופות גמ"ח

■ נוסף על המקטע הראשון:

- פיקוח יציבותי
- התייחסות תאגידית מותאמת –
למלכ"רים ואגודות שיתופיות

משרד האוצר

אגודות אשראי וחסכון

■ שירותי עו"ש – דומים ככל הניתן לאלה הניתנים

בבנק:

- פקדונות
- אשראי
- שיקים
- שירותי משיכת מזומנים
- כרטיסי דביט / קרדיט

משרד האוצר

אגודות אשראי וחסכון

- פיקוח יציבותי – מותאם גודל
- הסדרת מבנה תאגידי שיתופי לצד רגולציה פיננסית
- יציבותית
- משטר תאגידי נאות
- מקצועיות $\Leftrightarrow$ דמוקרטיה

גמ"חים

- התייחסות ל"תרומות מותנות" ⇐ פיקדון
- מדרג פיקוח מרובה שלבים
- פיקוח יציבותי
- התייחסות להגנת הצרכן -
 - העדר ריבית – בכל צורה שהיא
 - לבעלי "פקדונות"
 - העמדה לפרעון מוקדם "בשל שינוי אורח חיים"

משרד האוצר

תודה רבה !